Implementatiehandleiding wijziging model Marktverordening (gewijzigd model, december 2025)

Algemeen deel

Inleiding

De model Marktverordening is geactualiseerd. Met de Verordening tot wijziging van de Marktverordening (hierna ook: wijzigingsverordening) kunnen gemeenten hun Marktverordening in lijn brengen met het nieuwe model. Deze implementatiehandleiding gaat in op de keuzes die daarbij te maken zijn. Eerst wordt er hieronder echter ingegaan op de achtergrond van de wijzigingen.

Inwerkingtreding Omgevingswet

In de eerste plaats is de model Marktverordening aangepast in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024. De model Marktverordening bevat een aantal bepalingen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Op grond van de Omgevingswet zijn gemeenten echter verplicht om regels over activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen in het omgevingsplan op te nemen. Daarnaast biedt de Omgevingswet gemeenten de keuze om ook andere regels die de fysieke leefomgeving betreffen een plaats te geven in het omgevingsplan. Met de wijzigingsverordening wordt de model Marktverordening hiermee in lijn gebracht.

Aanscherping procedure schaarse vergunningen en terugverdientijd

Verder worden met deze wijzigingsverordening de artikelen inzake de schaarse vergunningen op de markt aangescherpt en wordt de termijn voor de looptijd van de vaste standplaatsvergunning in lijn gebracht met het meest recente onderzoek naar de terugverdientijd.

Inhoud implementatiehandleiding

De wijzigingsverordening kent diverse bepalingen die facultatieve of nader door de gemeente in te vullen onderdelen of keuzemogelijkheden bevatten. In de tekst van het model, de was-wordt-tabel, de toelichting en het raadsbesluit worden deze onderdelen weergegeven met behulp van de VNG Leeswijzer modelbepalingen. Deze implementatiehandleiding is opgesteld om te helpen bij het maken van de keuzes die daarbij aan de orde zijn. Voor een goed beeld dient deze handleiding in samenhang met de VNG ledenbrief en de toelichting bij de was-wordt-tabel gelezen te worden. Als gemeenten besluiten de facultatieve bepalingen niet op te nemen, dan is het van belang dat er aandacht is voor de nummering van de artikelen in de verordening en de verwijzingen daarnaar.

Andere keuzes zijn mogelijk

Opgemerkt wordt dat gemeenten er ook voor kunnen kiezen om andere keuzes te maken. Als gemeenten dat doen, moeten zij er scherp op zijn dat deze keuzes in lijn zijn met de verplichtingen die volgen uit de Omgevingswet en andere relevante wet- en regelgeving. Verder moeten zij de was-wordt-tabel, de toelichting en het raadsbesluit in verband hiermee aanpassen. En ook de nummering van de artikelen en de verwijzingen in de verordening vragen dan aandacht.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die bij de implementatie verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 3. Inrichtingsplan

Artikel 3 ziet op het inrichtingsplan voor de markt. Dit inrichtingsplan bevat een kaart van de markt waarop in de regel ook de grenzen van de markt staan. Op grond van de Omgevingswet moeten de grenzen van de markt echter in het omgevingsplan worden vastgelegd. Om die reden wordt in dit artikel voor wat betreft de grenzen van de markt dus naar het omgevingsplan verwezen. Daarnaast kunnen gemeenten ervoor kiezen om ook de indeling van de markt en de vaste standplaatsen in het omgevingsplan op te nemen. Als gemeenten dat doen, dan kan het tweede lid van artikel 3 vervallen en moet aan het eerste lid, onderdeel b, de zinssnede ‘met daarop aangegeven de vaste standplaatsen’ worden toegevoegd.

Als gemeenten ervoor kiezen in het omgevingsplan alleen de grenzen van de markt op te nemen en de indeling van de markt en de vaste standplaatsen in het inrichtingsplan te laten staan, dan moet artikel 3, tweede lid, blijven staan inclusief de verwijzing naar het omgevingsplan.

Het verdient overigens aanbeveling om de grenzen van de markt in het omgevingsplan op te nemen en de indeling van de markt en de vaste standplaatsen in het inrichtingsplan. Het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) kan dan op grond van de Marktverordening dan de indeling van de markt en de standplaatsen vaststellen binnen de grenzen die in het omgevingsplan zijn vastgesteld. Anders is daarvoor een besluit van de gemeenteraad nodig.

Tot slot is van belang dat het derde lid facultatief is. Als het tweede lid vervalt en gemeenten hebben geen aanleiding gezien het derde lid op te nemen (en zien daar met de wijziging niet alsnog aanleiding toe), dan moet de aanduiding ‘1’ voor het eerste lid dus komen te vervallen.

Artikel 4. Vergunningplicht
Derde lid
In deze bepaling staat welke documenten vereist zijn voor het aanvragen van een marktvergunning. Als de gemeente ook werkt met een bedienvergunning (een vergunning voor het verstrekken van voedsel en drank aan degenen die op de markt staan), dan moet de zinsnede ‘of bedienvergunning’ aan deze bepaling worden toegevoegd.

Vierde lid
Het vierde lid is facultatief. Als een gemeente dit lid opneemt, dan zijn bij een aanvraag aanvullende stukken vereist. Deze stukken kunnen worden gebruikt om de aanvraag inhoudelijk te beoordelen en dus punten toe te kennen bij een verdeling middels selectie. Daarbij is wel van belang dat de stukken aansluiten op de criteria die op grond van artikel 9 bij een verdeling middels selectie worden gebruikt. Denkbaar is bijvoorbeeld dat een aanvrager moet ingaan op de invulling die wordt gegeven aan maatschappelijk verantwoord en consumentvriendelijk ondernemen.

Artikel 8. Kennisgeving en verlening zonder verdeelprocedure
Eerste lid
In het eerste lid moet worden ingevuld binnen welke termijn het college een openbare kennisgeving moet doen als er een vaste-standplaatsvergunning beschikbaar komt. Als voorbeeld is een termijn van acht weken opgenomen. Verder moet ook worden ingevuld via welk medium het college de openbare kennisgeving moet doen. Tot slot moet de zinsnede ‘en welke branche en artikelgroep’ alleen worden opgenomen als de gemeente heeft besloten de markt te brancheren.

Tweede lid

In het tweede lid, onder a, moet de termijn worden ingevuld voor het kenbaar maken van belangstelling voor de vaste-standplaatsvergunning. Deze termijn geldt als de verwachting is dat het aantal gegadigden lager is dan of gelijk is aan het aantal vergunningen dat beschikbaar komt. Hiervoor is een voorbeeld gegeven van vier weken na de openbare kennisgeving.
In het tweede lid, onder b, moet een termijn worden ingevuld voor het indienen van een aanvraag voor de vaste-standplaatsvergunning. Deze termijn geldt als de verwachting is dat het aantal gegadigden hoger is dan het aantal vergunningen dat beschikbaar komt. Hiervoor is een voorbeeld gegeven van zes weken na de openbare kennisgeving.

Uiteraard kan zowel onder a als onder b voor een andere redelijke termijn worden gekozen.

Artikel 11. Verdeling beschikbare dagplaatsvergunningen
In dit artikel moet de zinsnede ‘die binnen de door burgemeester en wethouders daarvoor vastgestelde termijn zijn gedaan’ worden toegevoegd, als de gemeente een termijn wil stellen waarbinnen een dagplaatsvergunning moet worden aangevraagd.

Artikel 14. Algemene bepalingen vaste-standplaatsvergunning
In de marktverordening moet een vergunningsduur voor de vaste-standplaatsvergunnning worden vastgelegd. Hierbij kan een keuze worden gemaakt tussen ‘[**termijn**]’ of **‘**[**termijn (bijvoorbeeld acht of elf jaar)**]’. Als de gemeente voor de eerste optie kiest en besluit om zelf een termijn te bepalen, dan moet een gemeente die termijn ook zelf kunnen onderbouwen. Als een gemeente voor de tweede optie kiest en een termijn van acht of elf jaar invult, dan is vanzelfsprekend ook een onderbouwing nodig, maar kan voor die onderbouwing worden aangesloten bij het SEO-rapport *‘Terugverdientijd in de ambulante handel, een update van het SEO-rapport uit 2021’*. Voor de verdere toelichting op de termijn van acht of elf jaar wordt hier ook naar dat rapport verwezen.

Artikel 24. Marktterrein schoonhouden
Artikel 24 bevat de schoonmaakplicht. Deze schoonmaakplicht mag een gemeente echter ook opnemen in het omgevingsplan. Als een gemeente dat doet, dan kan de schoonmaakplicht in de marktverordening vervallen.